

Tesaurusar, ontologier och klassifikationer

Tjänstebeskrivning

Ämnesordsregister och ontologier är hjälpmedel vid innehållsbeskrivning och ämnesrelaterad informationssökning i både tryckt och elektroniskt material. De hjälper dem som lagrar och dem som söker information att använda ett gemensamt språk, vilket gör det lättare att hitta önskad information.

Ämnesordsregister används främst i bibliotekens, arkivens och museernas databaser. Ämnesordsregister kan vara allmänna tesaurusar eller fackspråkliga tesaurusar.

Ontologier är hjälpmedel för beskrivning av informationsresurser och informationssökning särskilt på semantiska webben.

Med ontologi avses en begreppshierarki som beskriver begreppen inom ett visst ämnesområde och relationerna mellan dem i maskinläsbar form. En ontologi identifierar begrepp med specifika identifikatorer, i stället för enbart termer.

I ontologier, till skillnad från i tesaurusar, är begreppens relationer bestämda hierarkiskt genomgripande för hela begreppsapparaten, och den högsta nivån i ontologihierarkin samlar alla begrepp i ontologisystemet. Begreppshierarkin består av generiska (art-underart) och partitiva (del-helhet) relationer mellan begreppen.

I ontologier benämns vanligen de generiska relationerna som överordnade-underordnade relationer. I ontologier kan det också finnas associativa relationer, som uttrycker att begreppen hör samman, men de bildar ingen hierarki.

Nationalbiblioteket upprätthåller och utvecklar följande vokabulärer:

- ALLFO - Allmän finländsk ontologi
- ALLFO-orter
- KANTO - Nationella aktörsnamn

Nationalbiblioteket svarar för det tekniska utförandet och koordineringen av:

- KOKO-ontologin
- FGF - Finländsk genre- och formlista
- Metadataordlistan
- SEKO - Suomalainen esityskokoonpanosanasto

Följande vokabulärer har upphört:

- YSA (Yleinen suomalainen asiasanasto)
- Allärs (Allmän tesaurus på svenska)
- MUSA (Musiikin asiasanasto)
- CILLA (Specialtesaurus för musik)
- MUSO (Ontologi för musik)
- Finländska samfundsnamn

Ontologierna och de andra vokabulärerna kan användas via Nationalbibliotekets ontologiservice [Finto \(länken leder bort från wikin\)](#).